

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

«Γλωσσική Ανάπτυξη και Γλωσσικές Διαταραχές» (PSYED505)

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΑΝ. ΛΕΜΕΣΟΥ) & ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ (ΠΑΝ. ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ)		
ΤΜΗΜΑ	ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	PSYED505	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γλωσσική Ανάπτυξη και Γλωσσικές Διαταραχές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		3	10
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://moodle.uol.ac.cy/login/index.php		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Το μάθημα αυτό, αποσκοπεί στη γνωριμία και εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη «Γλωσσική Ανάπτυξη και τις Γλωσσικές Διαταραχές», έναν κλάδο που συνδυάζει τη γνωστική νευροεπιστήμη, την ψυχολογία και την εκπαίδευση. Συγκεκριμένα, μέσω του μαθήματος αυτού, οι φοιτητές/τριες θα έρθουν σε επαφή με τη διεθνή βιβλιογραφία για τη γλωσσική

ανάπτυξη και τις γλωσσικές διαταραχές και θα έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν για την σημασία της γνώσης για αυτό το θέμα στην αποτελεσματική μαθησιακή διαδικασία. Μέσω των εργασιών και των συζητήσεων στο μάθημα, οι φοιτητές/τριες θα κληθούν να ασκήσουν κριτική σκέψη για το κατά πόσο η γνώση για τη γλωσσική ανάπτυξη και τις γλωσσικές διαταραχές, μπορούν πράγματι να καθοδηγήσουν την ανάπτυξη στρατηγικών μάθησης και μεθόδων διδασκαλίας σε σημείο που να προσφέρει χρήσιμα οφέλη.

Συγκεκριμένα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα έχουν αποκτήσει βασικές και επαρκείς γνώσεις σχετικά με:

- τα επίπεδα γλωσσικής γνώσης και την σημασία τους.
- τη γλωσσική εξειδίκευση του εγκεφάλου.
- τη δυσλεξία και την ειδική γλωσσική διαταραχή.
- τα εκπαιδευτικά προγράμματα στις διαφορετικές βαθμίδες της εκπαίδευσης που στηρίζονται στη γνώση για τη γλωσσική ανάπτυξη.
- τη διεθνή βιβλιογραφία για τη γλωσσική ανάπτυξη και τις γλωσσικές διαταραχές.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

Το μάθημα αποσκοπεί στα εξής:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΔΙΑΔΕΞΕΙΣ- ΕΝΟΤΗΤΕΣ:

1. Εισαγωγή στη Γλωσσική Ανάπτυξη

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να γνωρίσουν τα βασικά επίπεδα γλωσσικής γνώσης και τις βασικές γλωσσικές λειτουργίες.

2. Η Γλώσσα στον Εγκέφαλο

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να γνωρίσουν τη γλωσσική εξειδίκευση στον εγκέφαλο.

3. Ανάπτυξη Φωνολογικής και Μορφολογικής Επάρκειας

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να γνωρίσουν τις έννοιες της φωνολογίας και μορφολογίας.

4. Ανάπτυξη Επάρκειας στη Σύνταξη

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να γνωρίσουν την έννοια της σύνταξης. Συγκεκριμένα, σε αυτήν την ενότητα είναι απαραίτητο οι φοιτητές/-τριες να

ορίζουν και να κατανοούν την έννοια της σύνταξης καθώς και να συζητούν κριτικά για καλές εκπαιδευτικές πρακτικές με γνώμονα την ανάπτυξη της γλώσσας.

5. Ανάπτυξη Επάρκειας στη Σύνταξη και Πραγματολογία

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να γνωρίσουν την έννοια της σημασιολογίας και πραγματολογίας. Συγκεκριμένα, σε αυτήν την ενότητα είναι απαραίτητο οι φοιτητές/-τριες να ορίζουν και να κατανοούν την έννοια της σημασιολογίας και της πραγματολογίας καθώς και να συζητούν κριτικά για καλές εκπαιδευτικές πρακτικές με γνώμονα την ανάπτυξη της γλώσσας.

6. Γλωσσική Ανάπτυξη και η Σχέση της με τις Χειρονομίες

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να γνωρίσουν την σχέση μεταξύ χειρονομιών και της προαγωγής της πρώιμης γλωσσικής ανάπτυξης. Παράλληλα, κρίνεται σκόπιμη η επαφή με τη διεθνή βιβλιογραφία για την σχέση χειρονομιών και της πρώιμης γλωσσικής ανάπτυξης.

7. Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Γραφής

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να εξοικειωθούν με τα στάδια ανάπτυξης δεξιοτήτων γραφής, μέσα από την επαφή με την διεθνή βιβλιογραφία και την επιστημονική παρατήρηση.

8. Ανάπτυξη Αναγνωστικής Ικανότητας

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να εξοικειωθούν με τα στάδια ανάπτυξης αναγνωστικής ικανότητας, μέσα από την επαφή με την διεθνή βιβλιογραφία και την επιστημονική παρατήρηση.

9. Διγλωσσία και Πολυγλωσσία

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να γνωρίσουν τη διγλωσσία και πολυγλωσσία καθώς και την σχέση της με τη μαθησιακή διαδικασία. Παράλληλα, οι φοιτητές/-τριες μαθαίνουν να συζητούν κριτικά προγράμματα προαγωγής της διγλωσσίας και της πολυγλωσσίας.

10. Γλωσσική Ανάπτυξη και Νοηματική Γλώσσα

Στόχος της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να γνωρίσουν τη νοηματική γλώσσα και την σχέση της με τη γλωσσική ανάπτυξη και τη μαθησιακή διαδικασία καθώς και να συζητούν κριτικά προγράμματα στήριξης και ομαλής ένταξης των μαθητών/-τριών που επικοινωνούν μέσω της χρήσης νοηματικής γλώσσας σε ένα σχολικό πλαίσιο και στην ευρύτερη κοινωνία.

11. Γλωσσικές Διαταραχές - Δυσλεξία

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να γνωρίσουν τη δυσλεξία και την σχέση της με τη μαθησιακή διαδικασία και να συζητήσουν κριτικά για τα προγράμματα στήριξης των μαθητών με δυσλεξία.

12. Γλωσσικές Διαταραχές – Ειδική Γλωσσική Διαταραχή

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να γνωρίσουν την ειδική γλωσσική διαταραχή και την σχέση της με τη μαθησιακή διαδικασία και να συζητήσουν κριτικά τα προγράμματα στήριξης των μαθητών με ειδική γλωσσική διαταραχή.

13. Γλωσσικές Διαταραχές – Τραυλισμός

Σκοπός της ενότητας είναι οι φοιτητές/-τριες να κατανοήσουν τον τραυλισμό, ως γλωσσική διαταραχή, και την σχέση του με τη μαθησιακή διαδικασία ενώ παράλληλα ενισχύεται το πλαίσιο κριτικής συζήτησης γύρω από τα προγράμματα στήριξης μαθητών με τραυλισμό.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Οι ΤΠΕ και η χρήση τους στην εκπαίδευση αποτελούν το αντικείμενο του μαθήματος και συνεπώς χρησιμοποιούνται εκτεταμένα στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	13
	Διαδραστική Διδασκαλία	13
	Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	26
	Εκπόνηση Μελέτης	26
	Συγγραφή Εργασίας	36
	Αυτοτελής Μελέτη	47
	Σύνολο Μαθήματος	200
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Εβδομαδιαίες διαδραστικές δραστηριότητες (20% συνολικά): Σε εβδομαδιαία βάση, οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να αλληλεπιδρούν με τον καθηγητή, άλλους φοιτητές ή/και άλλους σχετικούς φορείς για την ολοκλήρωση ορισμένων δραστηριοτήτων. Οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του μαθήματος και βοηθούν τον φοιτητή να κατανοήσει και να αφομοιώσει την ύλη της κάθε εβδομάδας. Ο καθηγητής θα επιλέξει πριν από την έναρξη του μαθήματος 10 διαδραστικές δραστηριότητες που θα προσμετρηθούν στον τελικό βαθμό του μαθήματος, η κάθε μία με 2% του βαθμού. Οι υπόλοιπες διαδραστικές δραστηριότητες θα είναι διαθέσιμες στους μαθητές για να τις ολοκληρώσουν (αλλά δεν θα συνεισφέρουν στον τελικό βαθμό τους), για να διευκολύνουν την αυτοαξιολόγηση και να βοηθήσουν την εις βάθος μάθηση. Ατομική ή/και συνεργατική εργασία (30%): Ο διδάσκων θα αναθέσει στους φοιτητές ατομική ή/και συνεργατική εργασία και θα αξιολογηθεί σύμφωνα με τη ρουμπρίκα της εργασίας. Τελική εξέταση (50%): Η τελική εξέταση θα αξιολογήσει την κατανόηση των μαθησιακών στόχων που έχουν τεθεί για το μάθημα και την ικανότητα φοιτητών να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους σε πραγματικά σενάρια στον τομέα της Ειδικής Αγωγής και των Νέων Τεχνολογιών.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Beltrama, A. (2020). Social meaning in semantics and pragmatics. *Language and Linguistics Compass*, 14(9), e12398.
- Corina, D. P., & Blau, S. (2016). Neurobiology of sign languages. In *Neurobiology of language* (pp. 431-443). Academic Press
- Demir, Ö. E., & Goldin-Meadow, S. (2016). Gesture's role in learning and processing language. In *Neurobiology of language* (pp. 275-283). Academic Press.
- Dick, F., Krishnan, S., Leech, R., & Curtin, S. (2016). Language development. In *Neurobiology of Language* (pp. 373-388). Academic Press.
- Krafnick, A. J., & Alkire, D. R. (2016). Developmental dyslexia. In *Neurobiology of language* (pp. 815-826). Academic Press.
- Sprouse, J., & Hornstein, N. (2016). Syntax and the cognitive neuroscience of syntactic structure building. In *Neurobiology of language* (pp. 165-174). Academic Press.
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
Topics in Language Disorders
Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry
Learning Disability Quarterly
Perspectives in Language Learning and Education
Swiss Journal of Psychology
Neurobiology of Language